

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 3/1941 med anledning av landstingsmannen Jonatan Sjöbloms m.fl:s petition N:o 10/1941 med förslag om uppdrag åt landskapsnämnden att taga vissa i petitionen framförda behov av förtydliganden i kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland under övervägande i samband med andra ändringsbehov.

N:o 3/1941.

Med anledning av förenämnda petition, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhålla följande:

Det äger sin riktighet att kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland icke lägger hinder i vägen för personer, vilka tillhöra kommunalnämnden eller andra styrelser och nämnder, som äro redovisningsskyldiga för sin förvaltning till kommunen, att tillhöra kommunalfullmäktige. Endast om fullmäktiges ordförande eller viceordförande utses till ordförande, viceordförande eller ledamot i kommunalnämnden, skall annan person utses till fullmäktiges ordförande eller viceordförande för den tid, som för honom återstår. Ordförande, viceordförande och ledamot i kommunalnämnd kan sålunda vara medlem av kommunalfullmäktige, men ej dess ordförande eller viceordförande.

I allmänhet har man ansett, att detta icke varit ägnat att ingiva betänkligheter, utan fastmer, såsom petitionären även medgiver, främjat en vidare överblick av kommunalförvaltningen inom kommunens fullmäktige. Däremot vore det enligt utskottets uppfattning förenat med betänkligheter, att från ledamotskap i fullmäktige utesluta medlemmarna i kommunalnämnden och andra förvaltande nämnder, särskilt om kommunerna äro små och tillgången på intresserade och lämpliga samt i de olika förvaltningsgrenarna inkomna kommunalmän begränsad. Under ett ärendes behandling kan det, såsom envar vet, när som helst uppstå spörsmål, som erfordrar upplysningar, och skall ärendet då uppskjutas för att de nödiga upplysningarna från respektive nämnd skola kunna inhämtas, uppstår ofta dröjsmål, vilka kunna bli ödesdiga i kommuner, där fullmäktige endast sällan sammankomma.

I och för sig torde det av petitionärerna anföda förhållandet sålunda icke hava oskäl med sig. En annan sak är, att fullmäktige, då sådant ärende behandlas, som rör viss fullmäktigmedlems åtgärder i egenskap av medlem i någon nämnd eller redovisningsskyldig styrelse,

böra tillse att han icke deltagar i ärendets behandling och medverkan till fullmäktiges beslut, exempelvis till beviljande av ansvarsfrihet utan att allmänna lagens stadganden om domarjäv å honom tillämpas. Ty dessa gälla otvivelaktigt även inom den kommunala representationen, vilket kan utläsas t.ex. ur § 17 mom. 5. (Är ordföranden av jäv eller annan orsak förhindrad ... o.s.v. ...) Sker detta likväl, synes envar av kommunens medlemmar i stöd av § 129 mom. 1 kunna anföra besvär över beslutet på den grund, att det ej tillkommit i laga ordning.

Utskottet kan därför icke rekommendera en lagändring i av petitionärerna föreslaget syfte, enär detta för mycket skulle splittra de arbetsdugliga och arbetsvilliga krafterna inom den kommunala verksamheten. Dock vill utskottet icke motsätta sig, att frågan ytterligare belyses, då också andra synpunkter kunna tänkas anlagda å densamma, varför utskottet får för landstinget värdsammast föreslå,

att landstinget med bifall till petitionärerna anhållan ville uppdraga åt landskapsnämnden att i förhållandet under övervägande och till landstinget inkomma med därav betingat utlåtande och förslag i samband med någon annan eventuellt nödig funnen ändring av kommunallagen för landskommunerna i landskapet Åland.

Mariehamn den 20 februari 1941.

På lagutskottets vägnar:

T. Brenning

C. Sjöblom

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, Johannes Holmberg, Herman Mattsson, Jonatan Sjöblom och suppleanten Arthur Larson.